

Vidzemes Augstskolas Senāta nolikums

Vispārīgie noteikumi

- 1.1. Vidzemes Augstskolas Senāts (turpmāk – Senāts) ir koleģiāla Vidzemes Augstskolas (turpmāk – ViA) augstākā akadēmiskā lēmējinstītūcija, kas ir atbildīga par ViA izglītības, pētniecības, radošās darbības izcilību, attīstību un atbilstību starptautiski atzītiem kvalitātes standartiem. Senāts regulē ViA akadēmiskās, radošās un zinātniskās darbības jomas.
- 1.2. Senāts Augstskolu likumā definētās augstskolu autonomijas ietvaros aizsargā un nodrošina akadēmiskā personāla un studējošo akadēmisko brīvību.
- 1.3. Senāts darbojas saskaņā ar ViA Satversmē noteikto kārtību un Senāta apstiprināto nolikumu.

2. Senāta sastāvs

- 2.1. Senāta sastāvā ir ne mazāk kā 75 procenti akadēmiskā personāla pārstāvju, ne mazāk kā 20 procenti studējošo, un rektors.
- 2.2. Senāts sastāv no 20 senatoriem: 15 akadēmiskā personāla pārstāvjiem, četriem studējošo pārstāvjiem un rektora.
- 2.3. Senātā ne mazāk kā 50% akadēmiskā personāla pārstāvju jābūt ar doktora grādu.
- 2.4. Senātā tiek nodrošināta akadēmisko struktūrvienību – fakultāšu un institūtu – pārstāvniecība - vismaz viens pārstāvis no katras struktūrvienības.

3. Senāta kompetence

- 3.1. Senāts izstrādā ViA Satversmes un tās grozījumu projektu. Priekšlikumus par grozījumiem Satversmes projektā vai Satversmē Senātam ir tiesīgi iesniegt: ViA Padome, Senāts, rektors, vismaz 10 procenti no visiem Satversmes sapulces locekļiem, fakultātes dome un studējošo pašpārvalde. Senāts izskata minēto institūciju priekšlikumus, sagatavo Satversmes projektu vai Satversmes grozījumu projektu un, ja par to nobalso vismaz divas trešdaļas no visiem Senāta locekļiem, virza projektu apstiprināšanai ViA Padomē. Senāts ir atbildīgs par Satversmes atbilstību ViA attīstības vajadzībām un normatīvajiem aktiem;
- 3.2. apstiprina ViA studiju procesa attīstības plānu, sniedz ViA padomei priekšlikumus par attīstāmām studiju jomām;
- 3.3. pēc rektora ierosinājuma lemj par:
  - 3.3.1. studiju virzienu atvēršanu, attīstību un slēgšanu;
  - 3.3.2. studiju programmu atvēršanu, saturu un attīstību, kā arī slēgšanukomisi; kā arī virza tās licencēšanai un akreditācijai;
  - 3.3.3. prasībām, procedūrām un pārbaudījumiem grādu un kvalifikāciju iegūšanai;
  - 3.3.4. apstiprina ViA vispārējos studiju procesu regulējošos iekšējos normatīvos aktus (nolikumi, reglamenti, kārtības, instrukcijas u.c.);
- 3.4. apstiprina ViA zinātniskās darbības attīstības plānu, apstiprina ViA zinātniskās darbības virzienu īstenošanu saskaņā ar ViA stratēģiju un akadēmisko struktūrvienību priekšlikumiem;
- 3.5. apstiprina iekšējos normatīvos aktus, kas nosaka zinātnisko darbību ViA;
- 3.6. nosaka prasības ievēlēšanai akadēmiskajos amatos un akadēmiskā personāla vērtēšanas kritērijus;
- 3.7. nosaka ar akadēmiskā godīguma ievērošanu un akadēmiskā godīguma pārkāpumu, tostarp negodprātīgas rīcības un plaģiāta, izskatīšanu un lēmumu pieņemšanu saistītās prasības un procedūras;
- 3.8. ViA Satversmē noteiktajā kārtībā izvirza augstskolas padomes locekļus;
- 3.9. var rosināt rektora atcelšanu no amata, kā arī lemj par rektora atcelšanu no amata;
- 3.10. ievēlē un atsauc Senāta priekšsēdētāju un Senāta priekšsēdētāja vietnieku;
- 3.11. ievēlē un atsauc ViA Goda biedrus;
- 3.12. par ģpašu ieguldījumu augstākajā izglītībā, profesoriem un asociētajiem profesoriem sasniedzot pensijas vecumu, lemj par goda nosaukuma — *emeritus* profesors – piešķiršanu un atsaukšanu;

- 3.13. sniedz atzinumu un izsaka priekšlikumus par šādiem jautājumiem pirms to skatīšanas ViA Padomē:
- 3.13.1. ViA attīstības stratēģiju;
  - 3.13.2. ViA budžetu, ilgtermiņa investīciju ieguldīšanu un finansējuma piesaistīšanu;
  - 3.13.3. augstskolas personāla atlīdzības politiku (darba samaksas sistēmu);
  - 3.13.4. nekustamā īpašuma attīstības plānu;
  - 3.13.5. ViA struktūru, ViA struktūrvienību izveidošanu, reorganizāciju un likvidāciju Latvijas Republikā un ārzemēs;
  - 3.13.6. komercsabiedrību, biedrību, nodibinājumu un iestāžu nodibināšanu;
  - 3.13.7. ViA dalību komercsabiedrībās, biedrībās un nodibinājumos;
  - 3.13.8. stipendiju izveidi un apstiprina stipendiju piešķiršanas nolikumu, izņemot ViA Fonda administrētās stipendijas; u.c.;
- 3.14. ja Senāts neatbalsta kādu no 3.13.punktā minētajiem jautājumiem, tā apstiprināšana un virzīšana ViA Padomei tiek atlikta uz vienu mēnesi. Šī mēneša laikā uz Senāta sēdi var tikt pieaicināts ViA Padomes pārstāvis. Ja dokuments mēneša laikā Senātā netiek saskaņots, tas tiek izskatīts ViA Padomē, uzklusot Senāta iebildumus;
- 3.15. apstiprina studentu pašpārvaldes organizācijas statūtus u.c.
- 3.16. piedalās ViA akadēmiskās, radošās un zinātniskās darbības jomas regulējošo iekšējo normatīvo aktu izstrādē;
- 3.17. nepieciešamības gadījumā ar divām trešdaļām balsu ir tiesīgs apturēt rektora un studentu pašpārvaldes Senāta kompetencē esošos lēmumus, ja tie ir pretrunā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem vai ViA iekšējiem normatīvajiem aktiem;
- 3.18. ir tiesīgs atsevišķu jautājumu koordinācijai un risināšanai izveidot komisijas. Komisiju veidošanas un darbības kārtību nosaka Senāta nolikums;
- 3.19. pēc rektora priekšlikuma pieņem izskatīšanai citus ar ViA darbību saistītus jautājumus.

4. Senāta ievēlēšana un pilnvaru termiņš

- 4.1. Akadēmiskā personāla pārstāvjus Senātā, aizklāti balsojot, ievēlē ViA Satversmes sapulces akadēmiskais personāls.
- 4.2. Akadēmiskā personāla senatoru kandidāti ir akadēmisko struktūrvienību (fakultātes, institūti) izvirzītie pārstāvji, kuri ir ievēlēti akadēmiskajos vai zinātniskajos amatos.
- 4.3. ViA Padomes loceklis vienlaikus nedrīkst būt ViA senators.
- 4.4. ViA Senāta priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks vienlaikus nedrīkst būt ViA Satversmes sapulces priekšsēdētājs vai ViA Satversmes sapulces priekšsēdētāja vietnieks.
- 4.5. Senatora kandidāts drīkst pretendēt tikai no vienas struktūrvienības.
- 4.6. Akadēmiskā personāla senatora kandidātu izvirzīšanai nepieciešams, lai kandidātu sarakstu apstiprinātu akadēmiskās struktūrvienības lēmējinstītūcija (fakultātes dome vai institūta zinātniskā padome).
- 4.7. Satversmes sapulcē par akadēmiskā personāla senatoru kandidātu ievēlēšanu balso visi Satversmes sapulces akadēmiskā personāla pārstāvji. Akadēmiskā personāla kandidātus uz senatora amatu atbilstoši saņemtajam balsu skaitam sakārto dilstošā secībā.
- 4.8. Akadēmiskā personāla kandidātus, atbilstoši saņemtajam balsu skaitam, sarakstā sakārto dilstošā secībā. Vispirms senatora amatam atlasa pa vienam pārstāvim ar doktora grādu no katras akadēmiskās struktūrvienības, kuri saņēmuši lielāko balsu skaitu. Pēc tam no saraksta atlasa nākamos pārstāvjus ar doktora grādu un vislielāko balsu skaitu, līdz sasniegti 50% (astoņi) no akadēmiskā personāla skaita. Pēc tam no sarakstā atlasa pārējos kandidātus ar lielāko balsu skaitu, līdz kopumā atlasīti 15 senatori.
- 4.9. Pārējie pārstāvji tiek sakārtoti sarakstā dilstošā secībā un kļūst par rezerves kandidātiem, ja kāds no senatoriem pārtrauc pildīt pienākumus.
- 4.10. Studējošo pārstāvjus Senātā ievēlē studējošo pašpārvalde. Studējošo pašpārvaldes ievēlētos senatorus apstiprina augstskolas Senāts.
- 4.11. Senāta pilnvaru termiņš ir trīs gadi. Jaunievēlētā Senāta pilnvaru termiņš sākas ar brīdi, kad beidzas iepriekšējā Senāta pilnvaru termiņš. Ja Senāta vēlēšanas notiek pēc iepriekšējā Senāta pilnvaru termiņa beigām, tad jaunievēlētā Senāta pilnvaru termiņš sākas ar ievēlēšanas dienu. Ja jauns Senāts nav ievēlēts līdz iepriekšējā Senāta pilnvaru termiņa beigām, tad iepriekšējais Senāts turpina darboties līdz jaunā Senāta ievēlēšanai.
- 4.12. Senatora pilnvaras izbeidzas pirms 4.11.punktā noteiktā Senāta pilnvaru termiņa izbeigšanās šādos gadījumos:
- 4.12.1. ja izbeidzas darba tiesiskās attiecības starp ViA un senatoru – akadēmiskā personāla pārstāvi;

- 4.12.2. rektoram, ja beidzas rektora ievēlēšanas termiņš vai arī rektors tiek atcelts no amata;
- 4.12.3. ja senators – studējošo pārstāvis – tiek eksmatrikulēts;
- 4.12.4. ja senators iesniedz Senāta priekšsēdētājam adresētu atlūgumu;
- 4.12.5. ja senatoru ar motivētu lēmumu atsaukusi Satversmes sapulce vai studējošo pašpārvalde;
- 4.12.6. ja senators bez objektīva iemesla neapmeklē trīs Senāts sēdes pēc kārtas.
- 4.13. Ja senators noliek mandātu pirms Senāta ievēlēšanas termiņa beigām, Mandātu komisija piešķir mandātu nākamajam rezerves kandidātam attiecīgajā personāla grupā (vēlēts akadēmiskais personāls, vispārējais personāls, studējošie).
- 4.14. ViA Satversmes sapulce pēc pašas iniciatīvas vai pēc Senāta priekšsēdētāja vai piecu senatoru ierosinājuma var lemt par senatora atsaukšanu, ja tas savā darbībā ir pārkāpis likumu, rīkojies necienīgi senatora statusam, nav pienācīgi pildījis savus pienākumus (senators vienā Senāta darbības gadā bez attaisnojoša iemesla nav ieradies uz vismaz četrām Senāta vai Senāta komisijas sēdēm, senators vairākkārt bez attaisnojoša iemesla nav paziņojis par neierašanos uz Senāta vai Senāta komisijas sēdi šajā nolikumā noteiktajā kārtībā u.c.) vai arī ir zaudējis izvirzītāja uzticību. Senators zaudē amatu, ja institūcija, kas to ievēlējusi, nobalso par viņa atsaukšanu.
- 4.15. Senatoru pilnvaras var tikt apturētas senatora ilgstošās prombūtnes laikā (darbnespējas vai cits periods, kurā senators nepilda darba pienākumus ViA). Senatora prombūtne atzīstama par ilgstošu, ja tā pārsniedz trīs mēnešus četru mēnešu periodā. Šajā periodā Mandātu komisija senatora mandātu izsniedz nākamajam rezerves kandidātam no attiecīgās personāla grupas.

5. Senāta darba organizācija

- 5.1. Senāta darbu organizē un vada Senāta priekšsēdētājs. Senāta priekšsēdētāja prombūtnes laikā viņa pienākumus veic priekšsēdētāja vietnieks. Senāta priekšsēdētāju un viņa vietnieku no sava vidus aizklātās vēlēšanās ievēlē senatori uz Senāta pilnvaru termiņu.
- 5.2. Par Senāta priekšsēdētāju nevar ievēlēt Satversmes sapulces priekšsēdētāju, rektoru, prorektoros un dekānus.
- 5.3. Senāta darbs notiek sēdēs. Senāta sēdes sasauc un vada, kā arī Senāta sēžu darba kārtības izstrādāšanu nodrošina Senāta priekšsēdētājs.
- 5.4. Visiem Senāta darba kārtībā ietvertajiem jautājumiem jābūt iepriekš sagatavotiem un vispirms izskatītiem struktūrvienībās vai koleģiālās institūcijās, kuru kompetenci skar attiecīgais jautājums, pēc tam – attiecīgajā Senāta pastāvīgajā komisijā (turpmāk – komisija), kurai jānodod savs atzinums par izskatāmo jautājumu. ViA iekšējo normatīvo aktu vai to grozījumu projektus nepieciešamības gadījumā jāaskaņo ar ViA juristu.
- 5.5. Senāta priekšsēdētāja pienākumi:
  - 5.5.1. pārbaudīt vai iesniedzot iesniegumu Senātam ir ievēroti Senāta nolikuma noteikumi, kā arī kopā ar komisiju vadītājiem vienoties par katrā komisijā izskatāmajiem jautājumiem;
  - 5.5.2. iepazīties ar komisiju lēmumiem un rekomendācijām un, vadoties pēc izteiktajiem priekšlikumiem un konsultējoties ar komisiju vadītājiem, sastādīt Senāta darba kārtību;
  - 5.5.3. vadīt Senāta sēdi atbilstoši darba kārtībai;
  - 5.5.4. nodrošināt iespēju izteikties par darba kārtības jautājumiem visiem senatoriem un klātesošām personām;
  - 5.5.5. parakstīt dokumentus attiecībā uz rektora darbu, ciktāl tas nav pretrunā ar citos normatīvajos aktos noteikto.
- 5.6. Senāta sēdes protokolu sagatavo Senāta sekretārs. Senāta sekretāru pieņem darbā ViA rektors. Sekretārs par savu darba pienākumu pildīšanu saņem atalgojumu.
- 5.7. Senāta sekretāra pienākumi:
  - 5.7.1. protokolēt Senāta sēdes;
  - 5.7.2. trīs darba dienu laikā no Senāta sēdes dienas sagatavot sēdes protokolu un iesniegt to sēdes priekšsēdētājam;
  - 5.7.3. saskaņā ar ViA lietu nomenklatūru kārtot Senāta dokumentāciju, nodrošināt dokumentu saglabāšanu un nodošanu arhīvā;
  - 5.7.4. ne vēlāk kā četras darba dienas pirms paredzētās Senāta sēdes izsūtīt visiem senatoriem uzaicinājumu uz sēdi, uzaicinājumam pievienojot sēdes darba kārtību, bet Senāta sēdē izskatāmos dokumentus ievietot ViA informatīvajā sistēmā;

- 5.7.5. informēt par Senāta lēmumiem atbilstošās struktūrvienības, koleģiālās institūcijas vai personālu, kuru kompetenci skar attiecīgais jautājums un nepieciešamības gadījumā sagatavot Senāta sēdes protokola izrakstus;
- 5.7.6. nodrošināt Senāta apstiprināto iekšējo normatīvo aktu aktuālās redakcijas sagatavošanu.
- 5.8. Senatoru pienākumi ir:
  - 5.8.1. pārzināt ViA iekšējos normatīvos aktus;
  - 5.8.2. līdz sēdes sākumam iepazīties ar komisijām iesniegtajiem jautājumiem un dokumentiem;
  - 5.8.3. piedalīties komisijas sēdē un izskatīt komisijai iesniegtos jautājumus;
  - 5.8.4. ierasties uz Senāta sēdi un piedalīties darba kārtībā iekļauto jautājumu izskatīšanā un lēmumu pieņemšanā;
  - 5.8.5. balsojot izteikt savu attieksmi par konkrēto jautājumu, kas ir formulēts sēdes vadītāja priekšlikumā;
  - 5.8.6. paziņot Senāta priekšsēdētājam vai komisijas vadītājam par neierašanos uz Senāta vai komisijas sēdi, kā arī neierašanas iemesliem vismaz divas dienas iepriekš.

6. Senāta komisijas

- 6.1. Senāts atbilstoši ViA darbības galvenajiem virzieniem veido Senāta komisijas, kuras izstrādā priekšlikumus vai arī dod atzinumus par savai kompetencei atbilstošiem lēmumu projektiem.
- 6.2. Senātam ir šādas komisijas:
  - 6.2.1. Izglītības komisija;
  - 6.2.2. Zinātnes komisija;
  - 6.2.3. Attīstības jautājumu komisija.
- 6.3. Atsevišķu jautājumu koordinācijai un risināšanai Senāts var izveidot arī citas komisijas.
- 6.4. Komisijas darbojas saskaņā ar Senātā apstiprinātu nolikumu, kurā formulēti komisiju uzdevumi un darbības pamatprincipi.
- 6.5. Komisijas izveido uz Senāta pilnvaru laiku vismaz piecu senatoru sastāvā. Katram senatoram jādarbojas vismaz vienā komisijā.
- 6.6. Komisiju vadītāju pienākumi ir:
  - 6.6.1. informēt attiecīgās komisijas dalībniekus par komisijas sēdes norises laiku un vietu, izsūtīt darba kārtību un dokumentus;
  - 6.6.2. uzaicināt uz komisijas sēdi jautājuma iesniedzēju un ekspertus, informēt ekspertus par izskatāmo jautājumu būtību un iepazīstināt ar iesniegtajiem dokumentiem;
  - 6.6.3. vadīt komisijas darbu;
  - 6.6.4. saskaņā ar komisijas lēmumiem rekomendēt ekspertus, kuri aicināmi uz Senāta sēdi.

7. Senāta sēdes

- 7.1. Senāta sēdes tiek sasauktas ne retāk kā vienu reizi mēnesī. Ārkārtas sēdes tiek sasauktas, ja to pieprasa ne mazāk kā puse senatoru, rektors, Senāta priekšsēdētājs vai ViA Padome. Šādu sēdi sasauc ne vēlāk kā piecas darba dienas pēc rakstiska pieprasījuma iesniegšanas Senāta priekšsēdētājam.
- 7.2. Jautājumus izskatīšanai Senātā var iesniegt rektors, ViA Padomes priekšsēdētājs, prorektori, akadēmisko vai administratīvo struktūrvienību vadītāji, senatori, akadēmiskā šķīrējtiesa, Padomnieku konvents, studējošo pašpārvalde. Jautājuma pieteikums un materiāli jāiesniedz Senāta sekretāram ne vēlāk kā 10 dienas pirms Senāta sēdes.
- 7.3. Senāta sēdi organizē Senāta priekšsēdētājs. Senāta sēdes materiālu sagatavošanu veic Senāta sekretārs.
- 7.4. Senāts ir lemttiesīgs, ja sēdē piedalās ne mazāk kā divas trešdaļas senatoru, ieskaitot senatorus, kuri sēdē piedalās attālināti (izmantojot tehnoloģijas).
- 7.5. Lēmums ir pieņemts, ja par to nobalso vairāk kā puse no senatoriem, kuri piedalās sēdē. Senāta priekšsēdētājam balsojumos ir izšķirošā balss, ja balsis sadalās līdzīgi. Priekšsēdētāja vietniekam, pildot Senāta priekšsēdētāja pienākumus, nav izšķirošas balss tiesību.
- 7.6. Aizklāta balsošana notiek, ja to pieprasa vismaz viena trešdaļa senatoru.
- 7.7. Pieņemtie Senāta lēmumi ir pieejami ViA informatīvajā sistēmā.
- 7.8. Savā darbībā Senāts ievēro Latvijas Republikas normatīvos aktus, ViA Satversmi, šo nolikumu un citus ViA iekšējos normatīvos aktus. Pieņemot lēmumu, Senāts vadās no lietderības apsvērumiem.

- 7.9. Rektoram ir atliekošā veto tiesības Senāta lēmumiem. Studējošo pārstāvjiem ir atliekošā veto tiesības jautājumos, kas skar studējošo intereses. Studējošo pārstāvju veto ir spēkā, ja par to nobalso ne mazāk kā puse no studējošo pārstāvju – senatoru skaita. Par veto piemērošanu paziņo attiecīgas Senāta sēdes laikā vai rakstiski divu darba dienu laikā pēc protokola parakstīšanas. Rakstisks paziņojums par veto piemērošanu jāiesniedz Senāta priekšsēdētājam.
- 7.10. Lēmumi, kuriem piemērots veto, nestājas spēkā. Pēc veto piemērošanas jautājumu izskata saskaņošanas komisija, kuru izveido Senāts. Šo jautājumu izskata nākamajā Senāta sēdē, pieņemot lēmumu ar divu trešdaļu balsu vairākumu no klātesošo senatoru skaita.
- 7.11. Senāta lēmumi stājas spēkā trešajā dienā pēc tam, kad attiecīgu Senāta sēdes protokolu parakstījuši attiecīgās Senāta sēdes vadītājs un sekretārs, ja Senāta lēmumā nav noteikts cits lēmuma spēkā stāšanās laiks. Senāta sēdes protokols jāparaksta ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā no Senāta sēdes dienas. Parakstot protokolu, jānorāda protokola parakstīšanas datums.
- 7.12. Pēc Senāta sēdes protokola parakstīšanas Senāta sekretārs publicē tā elektronisko versiju ViA informatīvajā sistēmā.
- 7.13. Senāta lēmumus var apstrīdēt ViA Satversmes sapulcē.
- 7.14. Senatori par darbu Senātā nesaņem atalgojumu.

8. Atbildība

- 8.1. Senāta priekšsēdētājs atbild Senātam par šajā nolikumā noteikto pienākumu izpildi. Senāta priekšsēdētāju var atsaukt Senāts.
- 8.2. Senāta sekretārs atbild par savu darba pienākumu izpildi.
- 8.3. Senators atbild par šajā nolikumā noteikto senatora pienākumu izpildi. Satversmes sapulce vai tās ViA personāla kategorijas vai struktūrvienības darbinieks, kuru senators pārstāv, ir tiesīgi pieprasīt paskaidrojumus par senatora darbu.
- 8.4. Senāta komisijas vadītājs atbild Senāta priekšsēdētājam par šajā nolikumā noteikto pienākumu izpildi.
- 8.5. Senāts atbild Satversmes sapulcei par tā pieņemto lēmumu atbilstību Latvijas Republikas un ViA normatīvajiem aktiem, kā arī lietderības apsvērumu ievērošanu.